

Az ismeretkör: Természetismeret és tantárgy-pedagógiája

Kredittartománya (max. 12 kr.): 12

Tantárgyai: Fizikai és kémiai ismeretek és gyakorlatok

Környezettudatos nevelés

Természetismeret tp. 2.

Terepgyakorlat

Természetismeret szigorlat

Tantárgy neve: Környezettudatos nevelés TAN szak VMT Neptunkód: VMTANB7008, VMTALB7008	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: kötelezően választható	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 50%elmélet-50%gyakorlat	
A tanóra típusa: gyakorlat és óraszám: 4 óra/hét, 60 óra az adott félévben, Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további módok, jellemzők: • a szorgalmi időszak heteire lebontott tematika közös elektronikus felületen elérhető • az előadások ppt-i elérhetők a közös elektronikus felületen • feladatok szempontsora közös elektronikus felületen • digitális tananyag biztosítása az elektronikus tanulmányi rendszeren keresztül	
A számonkérés módja: gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további módok: Feladatok: • projektkészítés megadott szempontok alapján, globális problémák kapcsán választható témában • prezentáció a kiadott témakörből (környezetvédelmi szervezetek) • A gyakorlati megvalósítás lehetőségei – egy helyi problémán keresztül • beadandó: környezettudatos nevelés intézményen kívüli témában • önértékelés, közös értékelés, oktatói visszajelzés	
A tantárgy tantervi helye: 6.	
Előtanulmányi feltételek: nincsenek	
Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása A környezettudatos nevelés lényege, célok – feladatok. A fenntartható fejlődés koncepciója. Globális ökológiai problémák. A hulladék globális és helyi szintű problémája, hulladékgazdálkodás. Civil szervezetek, önkormányzatok, gazdasági szervezetek szerepe a környezettudatos nevelésben. A fogyasztói társadalomtól a környezettudatos fogyasztóig: Tudatos vásárlás, Méltányos kereskedelem. Energiahordozóink, felhasználásuk előnyei, hátrányai. Energiatakarékosság a hétköznapokban. Energiatudatos életmód, energiatakarékos magatartás Környezetszennyezés. Védett fajok és bemutatási lehetőségük: Botanikus kertek, tanösvények, zoopedagógia, múzeumpedagógia, oktatóközpontok. Mindezen témák a 10-12 éves gyermekek életkori sajátosságának megfelelő szintű átadási lehetőségei, módszerei. A kurzus során érintjük azokat a praxisban megjelenő digitális készségeket is, amelyek elengedhetetlenek a munkavégzés során. A fentiekén túl érintjük a médiaértés, és a kritikus, szelektív médiafogyasztás kérdéseit. A kreatív, ugyanakkor felelősségteljes használat kapcsán célunk, hogy hallgatónk képessé váljanak a valós tények és a fikció megkülönböztetésére,	

felismerjük a valóságábrázolás különböző szintjeit. Megfelelő kontextusba helyezzük a fenntartható fejlődés fogalmát mint rendszerszervezési elvet: a jövő generációinak és a saját szükségletek kielégítésének komprehenzív és resztoratív összehangolása. Olyan kérdéseket is körüljárunk, hogyan lehet összeegyeztetni a környezet fenntarthatóságát a gazdasági fejlődéssel és a társadalmi egyenlőség és igazságosság rendszerével. A fentiekén túl érintjük a környezet,- baleset,- munka,- és fogyasztóvédelem kérdésköreit is.

A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom:

1. Kováts-Németh Mária: *Az erdőpedagógiától a környezetpedagógiáig*, Comenius Kft.-Pécs, 2010, 313p. ISBN 978 963 9687 18 9
2. Megyeriné Runyó Anna: *Környezeti nevelés és módszertana - Szöveggyűjtemény a környezetvédelmi jeles napok háttérismeret anyagához*. Vác, AVKF, 2016. 85p.
3. Kerényi Attila: *Általános környezetvédelem*. Mozaik Kiadó, 2006. ISBN: 963 697 188 9
4. Neumayer Éva, Zentai Kinga szerk.: *Fogyasztó kúra - Környezeti nevelési modulgyűjtemény a fenntartható fogyasztásról*. Magosfa Alapítvány, 2010. ISBN 978-963-87989-4-7
5. Wackernagel-Rees: *Ökológiai lábnyomunk Föld Napja Alapítvány* 2006. ISBN: 9630074303

Előírt szakmai kompetenciák, kompetencia-elemek, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul:

a) tudása

- Rendelkezik a 10-12 éves gyermekek és környezetük megismerésére, az őket érintő társadalmi folyamatok értelmezésére vonatkozó elméleti és módszertani tudással.
- Ismeri a tanulás támogatásának, a kulcskompetenciák megalapozásának, kibontakoztatásának tudományos és szakmódszertani alapjait, az első négy iskolaévben alkalmazható korszerű módszereket, eszközöket.
- Biztos szaktudományos és tantárgy-pedagógiai ismeretekkel rendelkezik az 1-4. évfolyamon valamennyi műveltségi területen, továbbá az 1-6. évfolyamon egy műveltségi területen.
- Ismeri az információs és kommunikációs technológiák alkalmazásának lehetőségeit.
- Ismeri a 6-12 éves gyerekek teljes körű egészségfejlesztését célzó iskolai tevékenységek és pedagógiai eljárások elméleti háttérét és gyakorlati alkalmazását.
- Tisztában van a fenntartható fejlődés elveivel és gyakorlati vonatkozásaival, környezet,- baleset,- munka,- és fogyasztóvédelmi vetületeivel.
- Tervezi és szervezi a környezettudatos nevelés tevékenységformáit, az ismeretek átadásában, a gyermeki kompetenciák alakításában pszichológiailag, pedagógiailag, módszertanilag megfelelő módszereket alkalmaz a gyermeki fejlődés és érés függvényében.

b) képességei

- Komplex ismereteit, holisztikus szemléletét a környezettudatos nevelés gyakorlatában adaptív módon, a gyermek és a gyermekcsoport életkori jellemzőit, valamint a gyermekek egyéni sajátosságait figyelembe véve alkalmazza.
- A gyermekek életkori jellemzőinek és egyéni sajátosságainak ismeretében meghatározza és kiválasztja a megfelelő nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat és tartalmakat, képes a pedagógiai folyamat differenciált irányítására, elemzésére és értékelésére.
- A nevelési, fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat képes a 10-12 éves korú gyerekek személyiségére, szociokulturális környezetének főbb jellemzőire tekintettel, differenciáltan tervezni.
- A tanulás sajátosságainak ismerete alapján képes az adott életkori sajátosságok figyelembevételével a célok, tartalmak és tevékenységek, folyamatok, valamint egyéni tanulási utak tervezésére, megvalósítására.
- Épít a 10-12 éves gyerekek előzetes tapasztalataira, cselekvő részvételére, kreativitására, a közös munkát szakszerűen irányítja, elemzi és értékeli.
- Képes változatos, egyénre szabott értékelési módszereket használni, amelyekkel elősegíti a gyermek önértékelési képességének alakulását.

- Támogató tanulási környezetet biztosít.
  - Képes az információs és kommunikációs technológiák célszerű felhasználására.
  - Képes közösségi értékek közvetítésére, a gyermekközösség alakítására.
  - Elméleti ismereteit alkalmazni képes az egészségfejlesztés, a fenntartható fejlődés, a környezet,- baleset,- munka,- és fogyasztóvédelem területén.
  - Képes pedagógiai tevékenységét tágabb kontextusban is elhelyezni.
- c) **attitűdje**
- Tevékenységét a 10-12 éves korú gyerekek fejlődésének támogatása iránti elkötelezettség irányítja.
  - Elkötelezett a 10-12 éves korú gyerekek teljes körű egészségfejlesztése iránt.
  - Tanítói tevékenysége minden területén elkötelezett a különböző szociokulturális környezetből érkező, a sajátos nevelési igényű, illetve a fogyatékos gyerekek közösségbe történő beilleszkedésének támogatása iránt.
  - Felelős és kezdeményező szerepet vállal az egészségfejlesztés, a fenntartható fejlődés elveinek és gyakorlati kontextusba átültetésének, a szakmájának és a közösség érdekeinek szolgálatába állítására.
  - Igényli az önreflexiót, a nevelési folyamat és saját tevékenysége több szempontú elemzését, értékelését.
  - Igénye van a folyamatos önfejlesztésre, szakmai megújulásra.
- d) **autonómiaja és felelőssége**
- A hatáskörébe tartozó területeken felelősséget vállal a rábízott 10-12 éves gyerekek fejlődéséért, kulcskompetenciáik hatékony megalapozásáért, kibontakoztatásáért, a gyerekek teljes körű egészségfejlesztéséért, a kulturális hagyományok ápolásáért.
  - Felelősen, etikusan, kritikusan, biztonságosan működik együtt minden partnerével a digitális kommunikációban.
  - Önállóan tervezi és alakítja a digitális műveltségét.
  - A szakterületén belül az egészségfejlesztés, a fenntartható fejlődés elveinek megalapozó nézeteit felelősséggel vállalja, a környezet,- baleset,- munka,- és fogyasztóvédelem ismereteit szakszerűen és felelősséggel alkalmazza.
  - Felelősséget vállal a nevelési intézményben végzett tevékenységéért, a nevelési folyamat tervezése során hozott döntéseiért és pedagógiai tevékenységének következményeiért. Szakmai fejlődésének tudatos irányítója.

Tantárgy felelőse: Megyeriné dr. Runyó Anna, főiskolai tanár, PhD

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k):